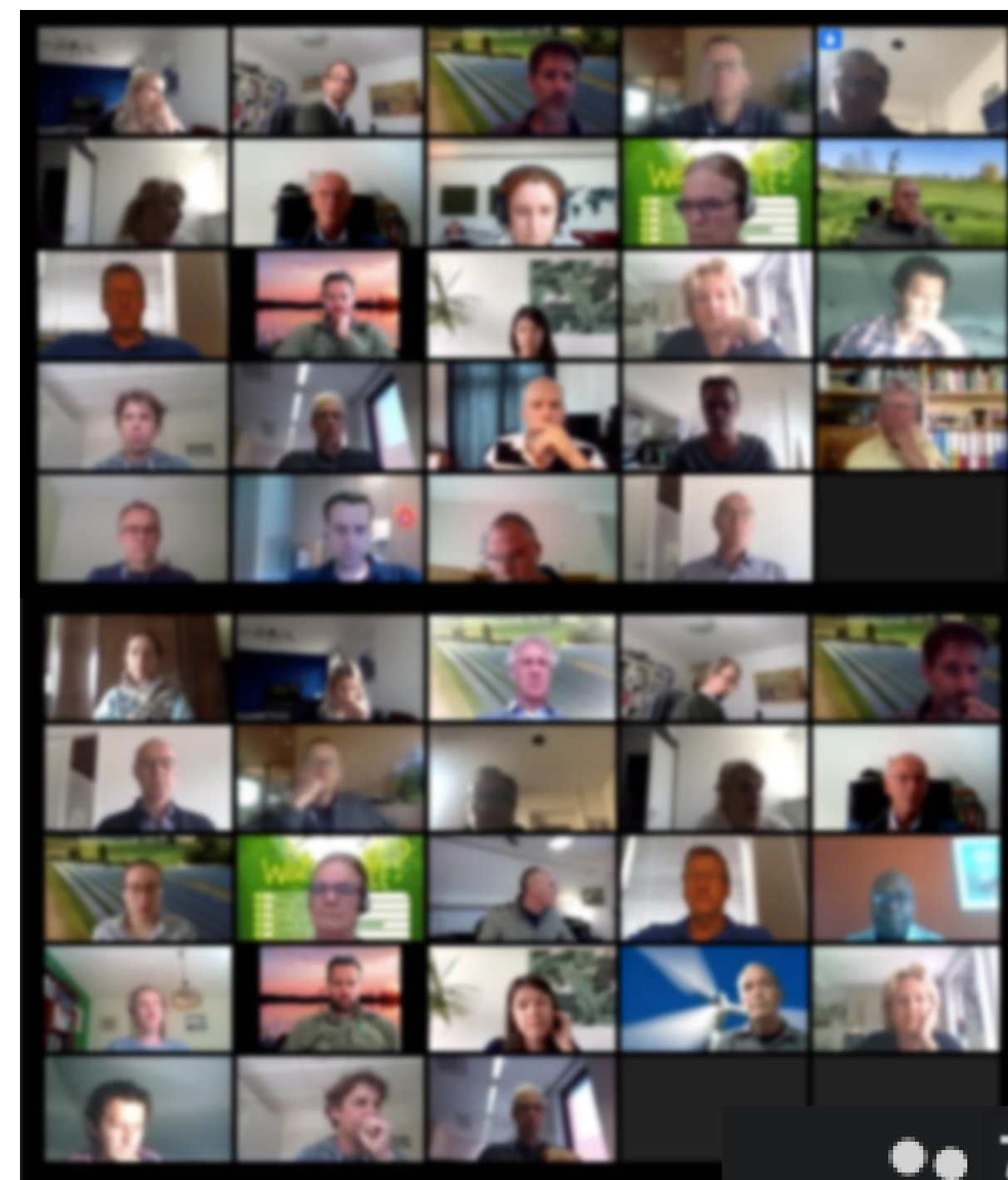

Voor dit tweede online werkatelier logde 75 mensen in. Weer een geweldige opkomst. De verwachting is dat we in het najaar weer een reeks werkateliers organiseren voor de invulling van de RES 1.0.

Hierbij het verslag van het Online Werkatelier van 14 mei 2020 in woord en beeld. Met prachtige tekeningen van Geert Gratema en Luuk Poorthuis.

Wat stond er op het programma?

- Opening door **Andrew** Harijgens, vertrekkend wethouder van de gemeente Bergen op Zoom en tot voor kort lid van de Stuurgroep. Hij neemt ons mee in de actualiteiten van dit moment rond de RES en hoe de RES West-Brabant aankijkt tegen de voortgangsrapportage van de RES;
- Via een **animatie** laten we u de hoofdlijnen zien van de concept RES West-Brabant;
- **Paneldiscussie** over landschappelijke inpassing van grootschalige opwek en procesparticipatie rondom zonne- en wind. Aan de hand van stellingen gaan we met elkaar in gesprek. En vraag maar raak aan het panel via de chat;
- We gaan uiteen in **break-out rooms**;
- Gezamenlijke **afsluiting**.

75

Participants

Welkom door Andrew Harijgens

“We liggen met elkaar goed op koers en benutten de extra tijd die er is om de RES 1.0 optimaal te maken. Met de MKBA warmte waar we het in het vorige werkatelier over hebben gehad, met de onderzoeken naar mogelijkheden voor innovatie waaronder energie-opslag, en we werken aan een slimme programmering van de projecten voor zon- en wind, vanwege de netinpassing.”

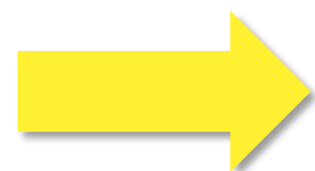
Er zijn 4 aandachtspunten die landelijk gesignaleerd worden. Andrew geeft antwoord op deze punten vanuit de Concept RES voor West-Brabant.

- *(1) De ruimtelijke inpassing en (2) de netimpact van zon en wind;* onze regio heeft een goede balans van zon en wind en nauw samengewerkt met Enexis.
- *(3) De onderlinge afstemming van projecten tussen de regio's;* Binnen Brabant werken de regio's met elkaar samen en zijn we op de hoogte van de inhoud van elkaars RES'en. En ook met Zeeland en regio Drechtsteden zijn er contacten. De RES van Drechtsteden is nog niet openbaar, maar dat houden we in de gaten.
- *(4) En draagvlak voor de plannen:* De voorstellen die er nu liggen passen bij de voorkeuren van de regio, zowel van inwoners, van stakeholders als bestuurders. Uit alles wat we het afgelopen jaar hebben georganiseerd kwam dezelfde lijn naar voren. Deze zomer volgt nog een internetconsultatie.

Andrew Harijgens
(Vertrekkend wethouder Bergen
op Zoom en voormalig lid van de
RES stuurgroep)

Animatie van de Concept RES West-Brabant

Bekijk de animatie hier: bit.ly/C-RES-Animatie

Heb je de Concept RES nog niet?
Download hem op
www.energieregiowb.nl.

1. Wie zou er met bewoners in gesprek moeten gaan over de RES?

Lokale energiecoöperaties (4) 8%

Individuele gemeenten (32) 64%

De RES-regio (11) 22%

Niemand: volgt bij uitwerking van de plannen (3) 6%

2. Inpassing van zonne-energie en van windenergie zijn andere vraagstukken en hebben een eigen vorm van participatie nodig

Eens (25) 50%

Oneens (25) 50%

1. We hebben in de concept RES een opgave voor zonde-energie per gemeente afgesproken, op dak en veld. Hoe moeten we deze verder uitwerken?

Iedere gemeente voor zich (18) 34%

Een samenhangend plan voor de regio (35) 66%

2. Zonneparken hebben alle potentie om gebieden extra kwaliteit te geven

Dat is helemaal hoe ik het zie (24) 45%

Klinkt mooi, maar ik weet niet hoe (18) 34%

Je grijpt in en het wordt nooit meer zoals het was (11) 21%

Paneldiscussie

1. Ik werk bij / ben hier namens...

Gemeente	(13) 23%
Provincie	(2) 4%
Ontwikkelingsmaatschappij	(0) 0%
Agrarisch ondernemer	(5) 9%
Energiecoöperatie	(4) 7%
Netbeheerder	(3) 5%
Energieleverancier	(1) 2%
Natuurorganisatie	(6) 11%
Milieu-organisatie	(2) 4%
Anders	(20) 36%

Verslag Break-out rooms

Dit zijn de belangrijkste conclusies en opvallendheden per break-out sessie:

Vrije tafel

Besproken onderwerp: buffering en opslagcapaciteit.

Aandachtspunten & aanbevelingen

- Snelheid is geboden, urgentiebesef moet sneller.
- Jongeren hebben onvoldoende urgentiebesef.
- Coronasnelheid – wees voorbereid op zaken die ineens snel gaan (zoals Amercentrale die snel dicht zou kunnen gaan).
- Kijk ook eens over de grens van de gemeenten
- Werk samen met andere regio's en gemeenten.
- Bekijk het op iets grotere schaal.
- Solidariteit: er is een wens, maar hoe kan dit optimaler? Durf tonen voor de uitruil van waarden en kwaliteiten.

Landschap 1

Algemeen

Mede door het gebruik van de Mural is er in korte tijd veel informatie opgehaald.

Inhoudelijk

- Positief meegedacht over de grote gebaren en de grote inpassingen
- Inpassing van zon was overwegend positief
- Inpassing van wind riep vooral vragen op

Discussie

- Over het inpassen met telers, agrariërs
- Minder discussie over ingrijpende grote gebaren.

Participatie 1

Algemeen

- Gesprek over de uitersten bij gemeenten. Aan de ene kant bang om té veel te participeren (participatie moe) en aan de andere kant helemaal geen participatie. Boodschap is dat té veel participatie niet mogelijk is.

Aanbeveling

- Make it sexy, maak het aantrekkelijk, maak het oprecht.

Om over na te denken

- Hoe betrek je iedereen? En hoe geef je daar invulling aan? Hoe participeer je niet alleen, maar hoe activeer je mensen? Ook de mensen die je niet hoort.

Landschap 2

Algemeen

- Goede sessie en constructieve sessie en de Mural werkte goed en werd positief ontvangen.

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Bedrijventerreinen: leg panelen op versteende gebieden, niet op het groen.
- Pas op met pure gebieden, daar geen zonnepanelen
- Wat wordt meegenomen uit deze sessie: hoe kunnen we meer water en biodiversiteit koppelen?

Participatie 2

Aandachtspunten en aanbevelingen

- Stel geen heel vastomlijnd plan op, organiseer het organisch. Maak randvoorwaarden en blijf flexibel.
- Voorkom tweestrijd tussen initiatiefnemers en deelnemers.
- Abstractie vs. concrete projecten, mensen kunnen wel meepraten over abstracte onderdelen.
- Tip: welke zorgen verwachten we over iets? Hebben we dan groepen gemist? Hebben we iedereen gehoord?
- Input om meer met design thinking aan de slag te gaan (frame innovation) – kijk ook naar andere perspectieven en waarden en zorg dat de activiteitenmix een breed publiek aanspreekt.
- <https://www.klimaatadaptatiebrabant.nl/design-thinking/resultaten>

Beeldverslag

Hierna de prachtige tekeningen van Geert Gratema en Luuk Poorthuis die live een beeldverslag maakten van de plenaire sessie en de break-out sessies. Wil je een van de tekeningen gebruiken? Neem dan contact met ze op voor toestemming via www.langehalen.nl.

14 mei 2020
Online Werkatelier
RES West-Brabant

Beeldverslag

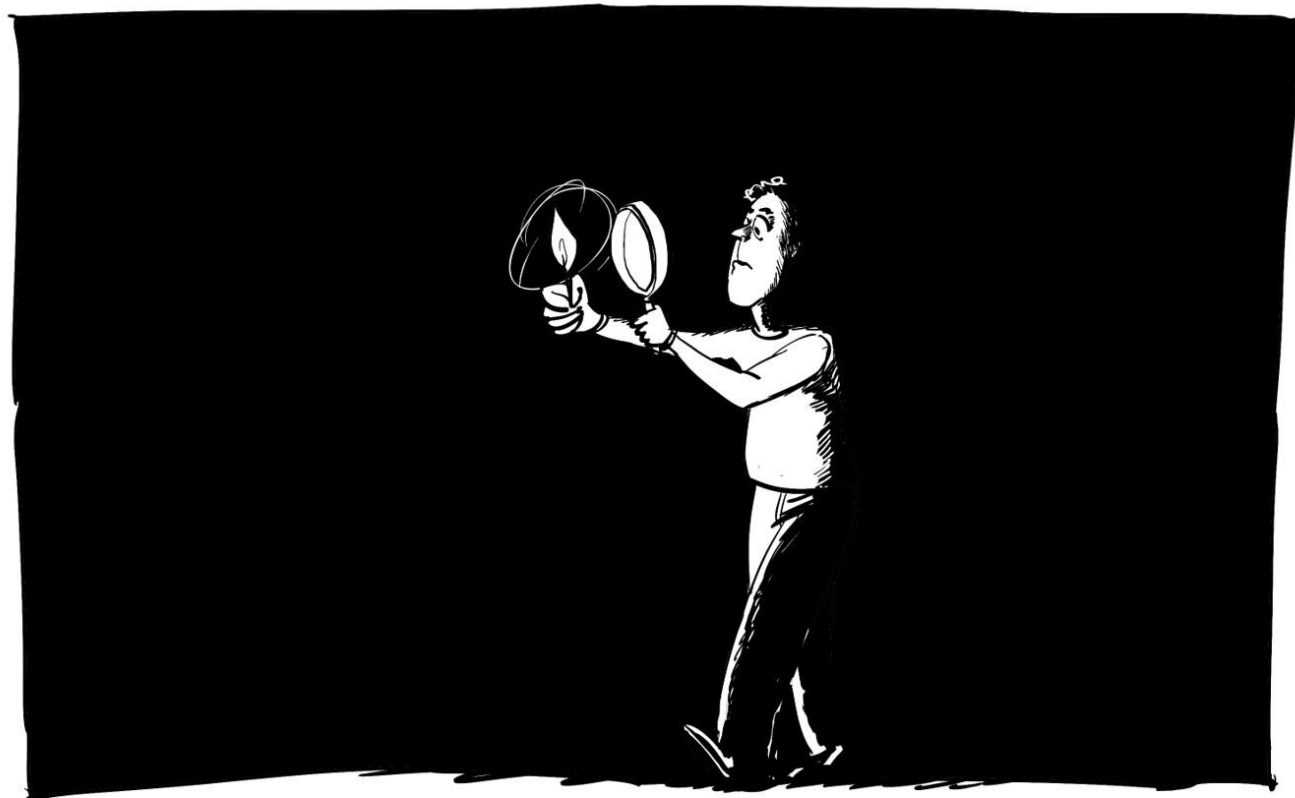
Luuk Poorthuis / Geert Gratema
www.langehalen.nl

Andrew Haringens

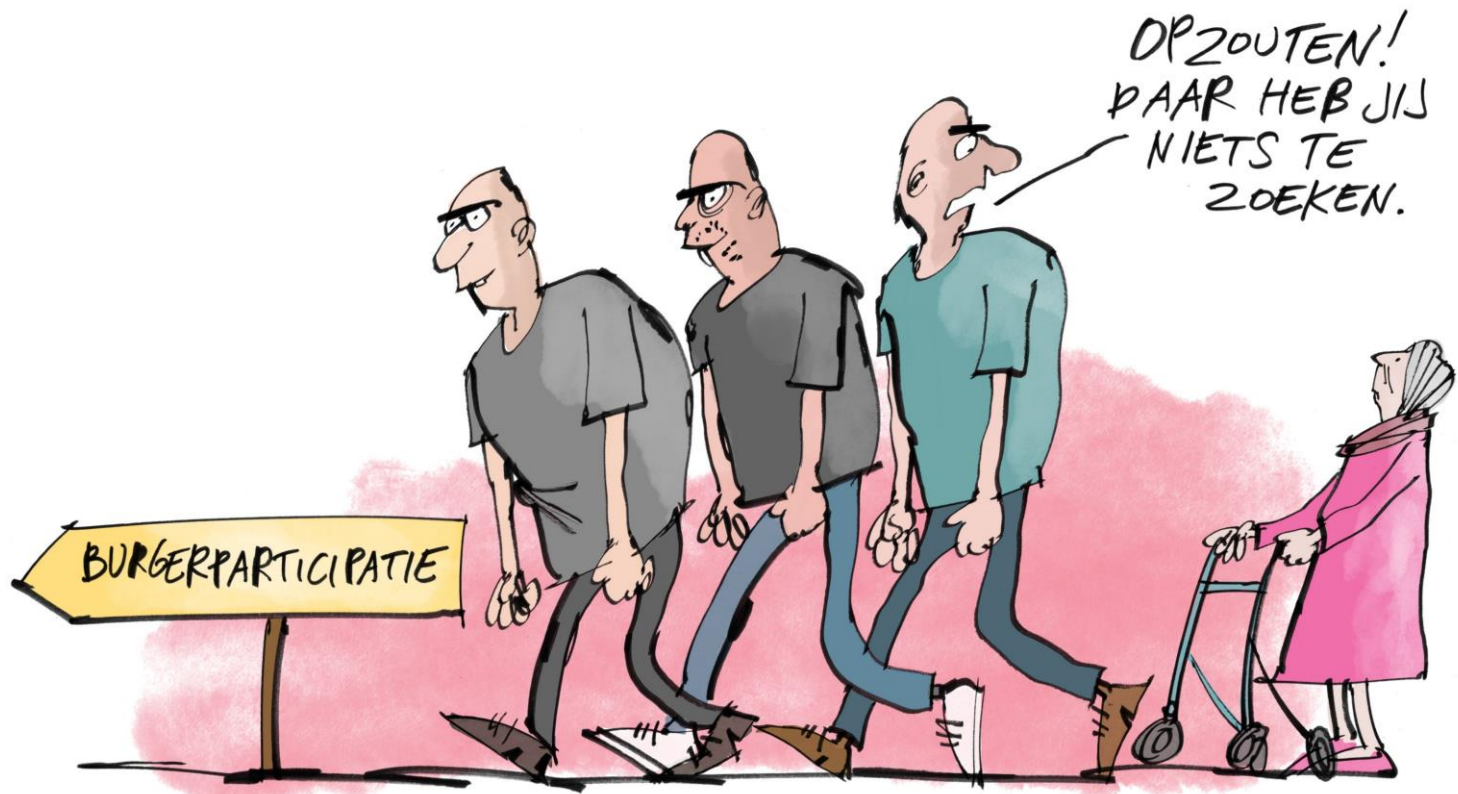

RUIMTELIJKE INPASSING

op zoek naar warmte...

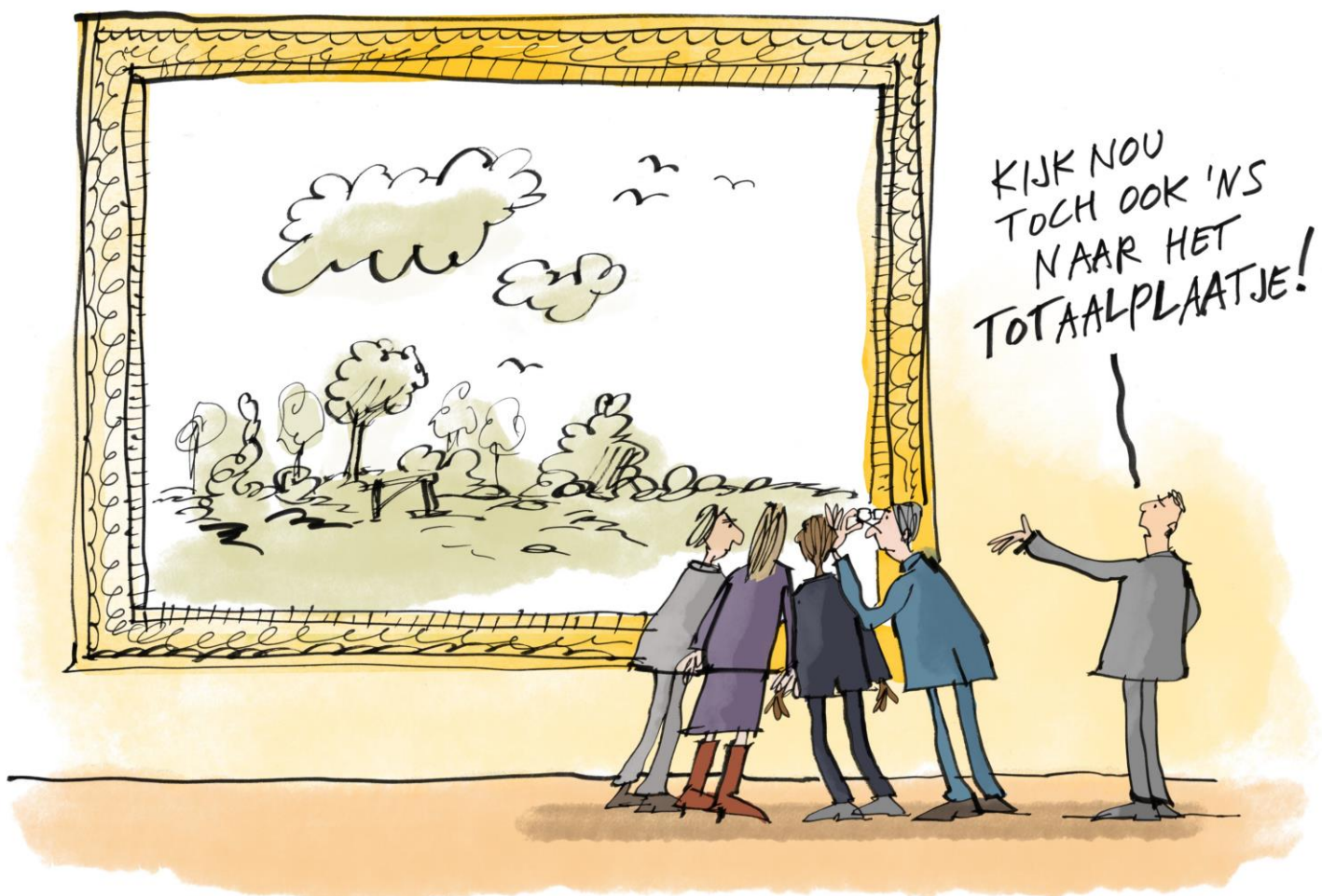
OPZOUTEN!
DAAR HEB JIJ
NIETS TE
ZOEKEN.

BURGERPARTICIPATIE

OM DIT GOED TE KUNNEN
BEOORDELEN, HEB IK TOCH
ÉCHT MEER GEDETAILLEERDE
INFORMATIE NODIG.....

participatie

KIKK NOU
TOCH OOK 'NS
NAAR HET
TOTAALPLAATJE!

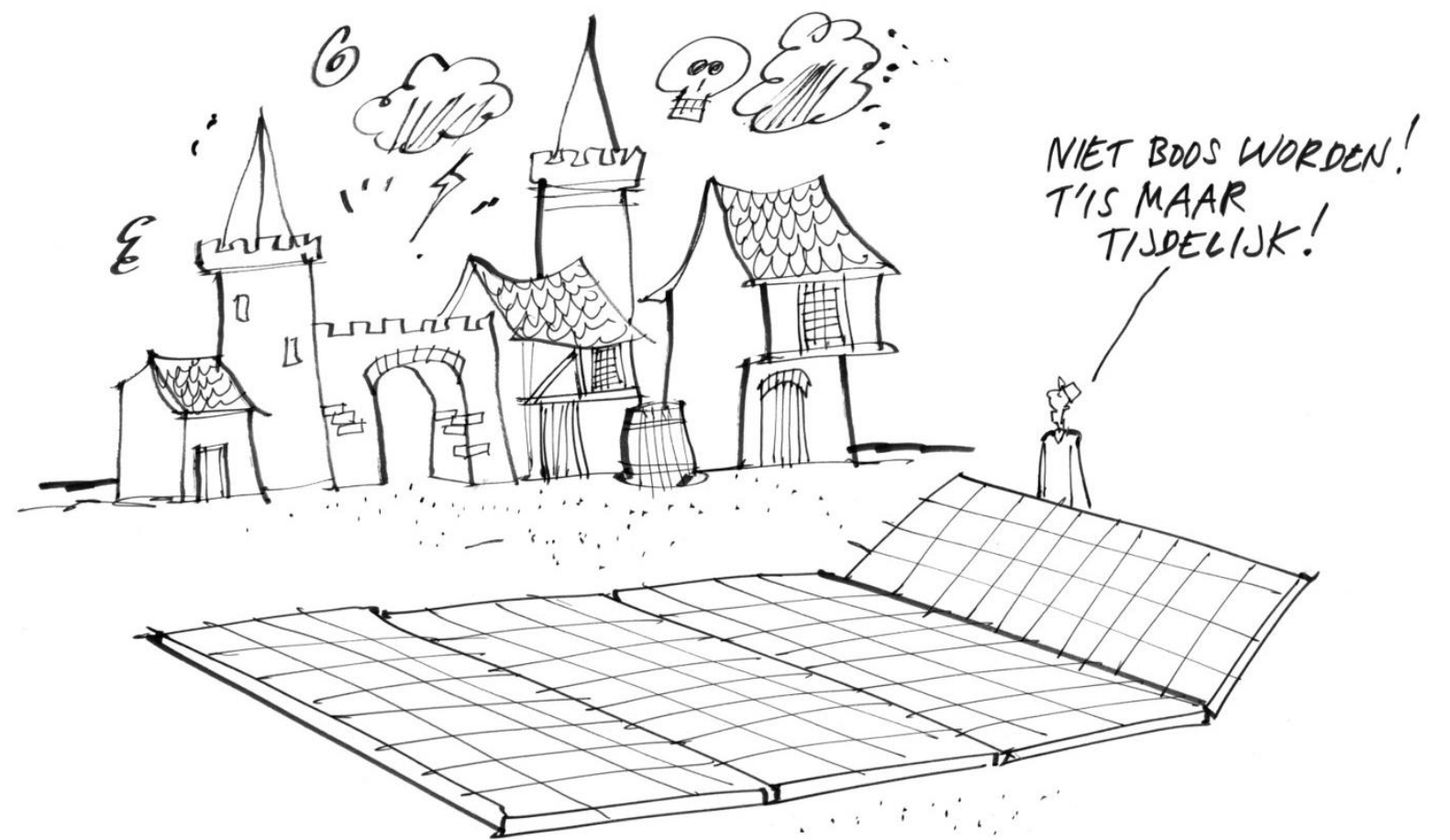

ZO'N ZONNEVELD,
DAT HEEFT TOCH
HELEMAAL GEEN
LANDSCHAPPELIJKE
KWALITEIT?

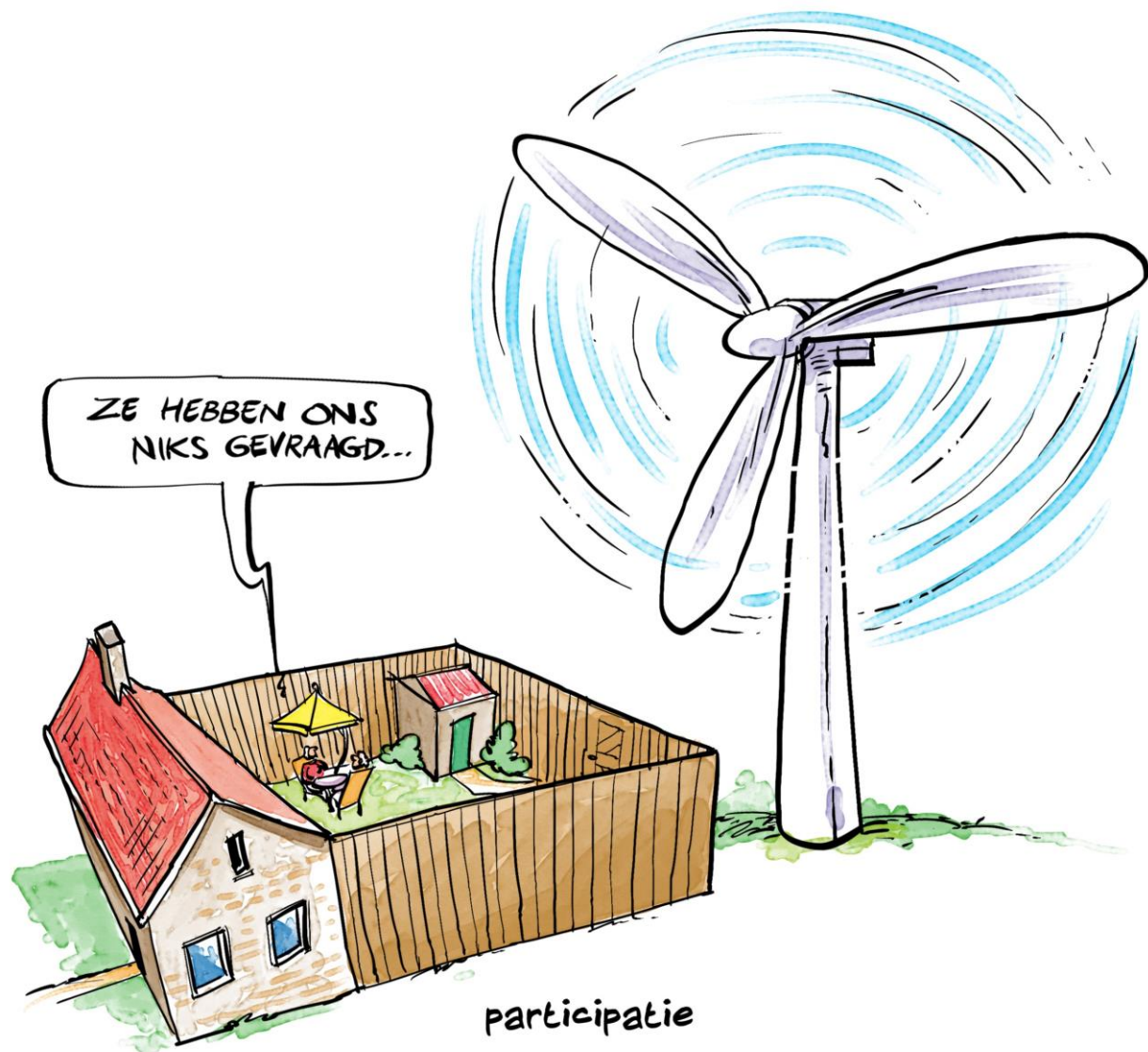
IK VIND
VAN NIET

participatie

NIET BOOS WORDEN!
T'IS MAAR
TIJDELIJK!

ZE HEBBEN ONS
NIKS GEVRAAGD...

participatie

DIT GAAT
TE LANGZAAM!

ZIJN WE VERDWAALD,
OF HOORT DIT 20?

